

מצב האנטישמיות חמישים שנה אחרי הקמתה של מדינת ישראל

אברהם ה' פוקסמן

היום הייתי מבקש לשתף אתכם בדעתתי לגבי מצב האנטישמיות חמישים שנה אחרי הקמתה של מדינת ישראל, וכייד היא משפיעה על העמדות ועל המדייניות של מדינת ישראל ושל יהדות התפוצות כאותה.

שתי דעות על ישראל ועל האנטישמיות

מאוז 1948 מתנהל בישראל ובתפוצות ויכוח בסוגיות האנטישמיות בעידן מדינת היהודים. הוויכוח הזה נושא אופי אידיאולוגי ופוליטי אחד. ענייני אנשים מסוימים, בדרך כלל בשמאלי המפה הפליטית, האנטישמיות הפכה בימינו לתופעה זניחה. ישראל, כך הם טוענים, שינה את תזריזותם של היהודים מעם מבוזה ל"סתם עם", בזיהוק כסם שפה הרצל. האנטישמיות, כשהיא מופיעה, היא סטטיקה, דבר שאבד עליו הכלח, אירוע מבוזד, ואינה מלמדת בשום פנים מה דעתו של העולם על היהודים.

ענייני חסידי עמדה זו, ישראל — מדינת היהודים — אינה שונה בעמדותיה כלפי העולם או ביחס להקילה הבינלאומית מכל מדינה אחרת: אנגליה, קנדה או סין. לכל ביקורת על ישראל יש להתייחס רק בקבורת על מדינות מסוימת, ביחס בלבד בכל הנוגע לטסוך הערבי-ישראל, ולא כתופעה המשקפת עמדות מושעות יותר.

לפיכך, גורסים בעלי עמדה זו, "הشكפת העולם" של ישראל ושל יהדות התפוצות חייבות עלות בקנה אחד עם המציאות: יש לראות בקהלת הבינלאומית שותפה שווה, ולא גור עון ובעל דעתות קדומות מעצםطبع. ישראל חייבת לדאוג לאינטרסים שלה ולא לעסוק בפחד האנטישמיות. ענייני אחרים, האנטישמיות היא מציאות המשיכה

מבוא
לפני מעט יותר ממאה שנים כתב עיתונאי אוסטרי כי

אין איש אשר יכחיש את קיומה של צורת היהודים. בכל הארץות שם נחתים שם במספר רב, נרדפים הם ברוב או כמעט... העמים, אשר היהודים ישבים בתוכם, הם قولם כאחד, בסתר או בגלוי, שנואים-ישראל.

הuiteונאי זה היה, כמובן, תאודור הרצל, אבי הציונות המדינית, והקטע לקוח מספרו **מדינת היהודים**, שראה אור ב-1896.*

הרצל, חי בדורו של דורייפוס ובדור הפוגרים ברוסיה, ואשר לא העלה כלל על דעתו את הזועות שתועלם השואה הנאצית ליידי אירופה, חלם על ימים ועל מצב שבו יוכלו היהודים להיות מלב לחיות נרדפים ושנואים. הפתורון שהציג הרצל, אנטילקוטיאל מתבולל וליברלי, אירופי ברמה'ח איברי, היה הקמתה של מדינה יהודית. הרצל טען כי לו רק הייתה ליוחדים מדינה משליהם, שייחיו חיים בה חיים מודרניים למופת, הם ייחלו להיות נתינים מבוזים ודוחווים, ויתקבלו בקרב אומות העולם עם שווה זכויות ומכוון.

כעבור יותר ממאה שנים לאחר מכן, אני עומד בפניכם, בביטה-המוחקים של המדינה היהודית, אדם שהקדים את חייו למאבק באנטישמיות ולסייע למדינת ישראל ולתמייניה בה. ואכן, דרכיהן של שתי משימות-חיקים אלה הצלבו ברבדים רבים.

* תרגם: אשר ברש; תל אביב: הוצ' מצפה, תש"ד; עמ' 20, 21 (המערכת).

אמורה פוקסמן הוא נשיא הליגה למניעת השמעה בארץ-הברית (ADL).
מאמר זה הוא תמליל הנאום שנשא א"פ בכנסת ביום 6 ביולי 1998.

מתוך עצם קיומה – הגנה טובה יותר נגד האנטישמיות. בעבר כל קהילה יהודית נתונה במצור, בין אם בעירק, בפלין או בתימן בשנות הארבעים, או בברית המועצות לשעבר, באתיופיה או בקוסובו בשנות התשעים, ישראל היא מזב את המשמש מקלט ומגן. הידיעה שישראלי קיימת מענקה ליהדות התפוצות תחושת ביטחון ועכמתה חזקה יותר.

אבל הליגה גם הבינה, בה בעת, שישראלי מעניקה לאנטישמיים הזדמנות חדשה. בחוגים ליברליים ובאים האנטישמיות הגלילית הייתה אונס דבר אסור, אבל עניין שוני ישראלי בבים, היפה ישראלי למטרה מקובלת יותר להתקפות, ולגיטימיות מבחינה חסרתית. בנקודה זו ברצוני להזכיר אזהרה חשובה: הליגה למינעת השמיצה הבדילה מАЗ ומעולם בין אלה המנסים להחריב את מדינת ישראל או פגעו בה, לבין אלה הנקוטים עמדות ביקורתות על מדיניות או על מעשים מסוימים של ישראל. הליגה למינעת השמיצה אינה סבורה שביקורת על ישראל, שלילענמה, היא בגדיר אנטישמיות. זאת ועוד, למבקרים ישראל כל הזכות להציגו לדבר, לכטוב ולפרנס את דעתיהם ולהפיצו.

אך עם זאת, איןנו יכולים להכחיש شيئا' אנשים, קבוצות ואפיו מוסדות מסוימים, המנסים נצלל את הביקורת על ישראל לקידום הדעות הקדומות נגד היהודים. גם איןנו יכולים להטעם מהעובדת שרבבים מהם משתמשים בכוביס אנטישמיים מסורתיים – המזימות שרוקמים היהודים, הכוח של היהודים, העשר של היהודים – כדי להכפי את מדינת ישראל המודנית.

תפקידו של ישראל בטיפול באנטישמיות

Nחרי השואה והקמותה של מדינת ישראל היו שני סעיפים בראש סדר-העדויות של היהודים בעולם: לחסוף את האנטישמיות ולהיאבק בה, ולהגן על ביטחונה ועל רוחותה של מדינת היהודים. אולם שתי עדויות אלה מעוררות דילמה חרומה ביותר אצל קובעי המדיניות בישראל ואצל הפעלים הפוריםישראלים בתפוצות: כמדינה ריבונית, אבל מדינת היהודים, האם علينا לקדם את האינטרסים הפוליטיים והכלכליים של ישראל או סדר-יוס יהוד? בהתחשב ברוח החדששה שהפחית קיומה של ישראל ביוזמות התפוצות, האם علينا להסיר מעליו כל רשות בטיפול בסוגיות שיקדמו עקרונות של צדק, אך עלולות להשפיע לרעה על קהילות יהודיות מוקומיות? האם על ישראל לחזור לבינו יחסים דיפלומטיים עם מדינה הנוקטת עמדות אנטישמיות מובהקות? האם על הקהילה היהודית להימנע מהצהרות מסוימות או ממיעשים מסוימים העולמים לגרום אנטישמיות גלויות מצד בעלי הנטיות האנטישמיות? האם יכול מנהיגים ישראליים ויהודים לקיים פרו-ישראלים ידידותיים עם מנהיגים זרים פרו-ישראלים, אך אנטישמיים? כיצד להתייחס לאנטישמיות עקבית וארסית מצד גופים עולמיים כמו האו"ם? כביטויים של התנגדות למדיניות מסוימות של ישראל, או כביטוי של דעתן קדומות מורכבות יותר?

להתקנים, והיא מחלחלת לכל עמדותיה של הקהילה הבינלאומית כלפי היהודים וככלפי מדינת ישראל. השקפה זו, שבה דוגלים בעיקר אליה המוציאים בימי המפה הפליטית, תלמידי ז'בוטינסקי והאידיאולוגיה שלו, רואים בכופרים בקיום האנטישמיות פתאים שנתפסו כלל טעות. האנטישמיות, כך הם טוענים, מונחת ביסודו של כל מגע ומפגש בין יהודי לא-יהודי, ובין ישראלי לעולים שמחוץ לה. ואכן, רבים מחסידי גישה זו טוענים כי ישראל מוצאת את עצמה מבודדות בזרחה התיכון ובקהלת העמים דזוקא בכלל האנטישמיות המולדת, ולא בכלל מדיניותה בסיכון ערב-ישראל. נסף על כך, אליבא דחסידי גישה זו, בעולם העולמי המודרני, ישראל אמן אינה יכולה לנתק את עצמה מגעים עם אומות אחרות, אבל עמדותיה ועמדות יהדות התפוצות לפני העולם חיבות עללות בקנה אחד עם מציאות זו: יש להתייחס לעולם בספקנות, ובגלל העוינות המותמדת שבה תיתקל ישראל, אין להרשאות שהמודנית תהיה פגעה, לעולם.

הליגה למינעת השמיצה ויישראל

Lעת היישית מורכבת מיסודות של שתי גישות אלה. אין ספק שהאנטישמיות ממשיכה להתקנים. אבל בrama הבסיסית ביותר, האנטישמיות בימינו אינה דומה לאנטישמיות בימיו של הרצל – במידה רבה בגלל הקמתה של מדינת ישראל. במובנים רבים, ישראל חוללה שינוי בתודמינו של היהודי עניין העולם, וכתוואה מכך – בעצם טבעה של האנטישמיות. ישראל היפה להיות מוקד לביטויים הישנים של שאנת ישראל, וכן לביטויים החדשניים של האנטישמיות.

סבירוני שהדריך הטובה ביותר להמחיש את האמירה הזאת היא לשתף אתכם בדינונים הפנימיים המתתקים בliga למינעת השמיצה בקשר לישראל ולאנטישמיות. כאשר דוד בר-גוריון הכריז על הקמתה של מדינת ישראל, הליגה למינעת השמיצה הייתה כבר בת 35 שנה. מאז 1913 עסקת הליגה במאבק נגד האנטישמיות ופעלת לביטחונו של העם היהודי. בעשרות השנים הראשונות לקיומה של הליגה ריכזו אותה פעילותנו כמעט אך ורק באנטישמיות בארץ-הברית, וגרסנו שהמנדט שלנו מטיל עליו להגן על ביתוחם של היהודים האמריקניים. שבירני שזרבנה של יהדות אירופה והקמתה של מדינת ישראל, היגעה הליגה למיסקנה שעם ברכינו להתייחס ברצינות למחויבות שלנו להגן על היהודים, עליינו לשאtet את עינינו גם אל מחוץ לגבולותיה של ארץ-הברית. למקרה האירוני, ב-1948 ראתה הנגdot הילאה במדינת ישראל את הגוף שישרת את אותה המטרה שהצעה הרצל מלכתחילה. ישראל, היגעה הליגה למיסקנה שעם ברכינו להתייחס ברצינות למחויבות שלנו להגן על היהודים, עליינו לשאtet את עינינו גם אל מחוץ לגבולותיה של ארץ-הברית. למקרה האירוני, ב-1948 ראתה הנגdot הילאה במדינת ישראל את הגוף שישרת את אותה המטרה שהצעה הרצל מלכתחילה. ישראל, כך הייתה הדעה, תסייע להחלה של האנטישמיות על-ידי שחזור היהודים מסטוריוטיפים ארסיסים. בוגדים אשטיין, המנהל הארץ של הליגה, העיר בקשר לדינונים החם כי "בתוקפה ההיא היה זה טיפולו ליגיה שימושו יגיד שזו הדבר הטוב ביותר בשבייל הליגה, מפני שנעלית להROWS את הסטוריוטיפ... כאן הריאנו לעולם את היהודי כחקלאי, כחלוץ, כבני, והם יבינו לפטעה שהיהודי הוא כמו כל אדם אחר".

תור על כן, מדינת ישראל העניקה לעם היהודי בעולם –

התקשרות הנטויניס לשילתה של הרשות הפלשתניתית מתוארות ארכז'ת'הברית, מושלתה ואמצעי התקשרותה שליה, דרך קבע, ככלישרת של הקהילה היהודית. בקריקטורות המתרפסמות באמצעות התקשרות הפלשתניתים מוצג הנשיא קלינטון כמו שנצלב עלייזי "השדולה הציונית". מאמרי העיתונות מתארים את הקונגרס האמריקני כ"מעצת זקני ציון".

הכזבים האנטיישמיים המופרחים לחיל במדינה ערבית כלשי זוכים לעיתים קרובות להעתקה ולהזורה בעובדות אמייתות במדינה ערבית אחרת, ואחר כך במדינות נוספות. אני משוכנע שככלם זוכרים כאשר אל-אהראם, העיטון המכובד ביותר במצרים, טע כי בימי האינטיפאדה הזריקה השלטונות הישראליים נגפי אידיס ל-300 תינוקות פלשתינים. העיטון טע עוד כי מקור הדעה הכוורת, רוברט נארודי, למשל. ברוב המקרים, ביטויי האנטיישמיות הם חלק מבוטוים אנטישישראלים. מתוך הבעת התנדבות למדיניותה של ישראל, אנשי ממש ישראליים (לצד אנשי מושל אמריקניים הנחברים לפוריישראלים) מתיארים בקריקטורות נאצים, או כדמות המשורתיות המקובלות של יהודים TABI בעץ, עקומי חוטם ולבושים חרורים, הרוקמים מזימות בסתר, או ככוחות שתנאים החותרים תחת העולם הערבי.

אף-על-פיין, חוזדים ספריים לאחר מכון, הוצג ה zobowiąזה כעובה מעלה גבי בימה בינלאומי. במרס 1997, בשימוש בפניו ועדת זכויות האדם של האו"ם בוגנה, האשים המשקיף הפלשתיני הקבע את ישראל באותו המעשה עצמו. הוא מעולם לא חזר בו מהأشמה.

טיורית קשר נוספת שנולדה במצרים והתפשטה בכל העולם הערבי סבבה על גומי לעסה שייצרה ישראל, בכיקול, ושיה גודש בהרמוני מין המעוודדים התנהגות נלווה או וורמים לעקרות בקרב העברים התמיימים. פקיד ממש מצרי טען שגומי לעיטה כזו נמצא ברשות הפלשתנית, ואמר כי "הם עשו את זה כדי ליצור בעיות פניות בקהילה שלנו ולהشمיד את הערכיהם האיסלאמיים והלאומיים שלנו".

לענין, אני יכול להגיד בפניכם דוגמאות רבות נוספות מסוג זה, מכל רחבי העולם הערבי, ודוגמאות אלה הן רק מקרים רשיימים ומאנצ'זי תקשורת הנטויניס לשיטות השיטוניות. אין צורך לומר שהגורם אופוזיציה, כמו החמאס וארגוני קיצוניים נוספים, כגון החיזבאללה, מבטאים רגשות אנטיישמיים ארסיים ומצועים ביותר. לצערנו, המהיגות הערבית מגיבה על כל הדוגמאות האלה בדרך כלל בשתייה.

מבחינה של ישראל, ובעצם מבחינה כל היהודים בעולם, הדילמה מובנת מלאה. משך חמישים שנה שאפה ישראל לעשות שלום עם שכנותיה הערביות. יהודים בכל העולם התפללו וניחלו ששלום למען ישראל, כדי שהמדינה תוכל להתקיים בשלום ובביטחון. אף-על-פיין, האם יכולה ישראל לצפות שאיפעם ישררו יחסי נורמלים עם אנשים שחונכו מילודותם לראות את היהודי כדמות שטנית אפל, ואת היהוד – כדי זוונית המבוססת על פולחני סטרים וטקסי דם? האם יכול אייפעם לשורר שלום אמרת עם גופים המטפחים עניות צואת כלפי היהודי?

שוויז וכו': האם מדיניות מעוררת אנטיישמיות?

וגיה אחרת היא ההשלכות של מעשים מסוימים שעשוים ישראל ומניגי היהודים התפוצות על היהודים ועל האנטיישמיות בעולם. כשאנו נוקטים

ברשותכם, אנסה לדון בקשרה בספר סוגיות עכשוויות שדילמה זו מתעוררת בהן.

האנטיישמיות הערבית ותהליך השлом

יש מן הנוכחים כאן לא יופתע מהעובדת שהאנטיישמיות חייה וקיימת בעולם הערבי. בעיתונים ובכתבי-עת הנהנים מהתמיכה משלטת, בכל וחבי האזוז, מופיעים קריקטורות ומאמרי אנטישדים. מנהיגים פוליטיים משתלולים בחצרות יהודים. אישים נכבדים משבחים את דיקום של אנטישמיות. "הפרטיכלים של זקני ציון". אינזדים מקצועים של מהנדסים ועורכי דין, סופרים ואמנים, מקדמים בברכה את מכחישי השואה ותומכים בהם, ולאחרונה ממש – את רוברט נארודי, למשל. ברוב המקרים, ביטויי האנטיישמיות הם חלק מבוטוים אנטישישראלים. מתוך הבעת התנדבות למדיניותה של ישראל, אנשי ממש ישראליים (לצד אנשי מושל אמריקניים הנחברים לפוריישראלים) מתיארים בקריקטורות נאצים, או כדמות המשורתיות המקובלות של יהודים TABI בעץ, עקומי חוטם ולבושים חרורים, הרוקמים מזימות בסתר, או ככוחות שתנאים החותרים תחת העולם הערבי.

כיוון, הדמיות והছירות הללו אינם מצטמצמים רק למדייניות או לגופים שישראל מצויה אתם עדין במצב מלכחה. למרבבה הדאגה, אנטישמיות מסוג זה פורחת לא פחות גם במדיניות ובקרבם גופים שישראל מקיימות אותם שלום פרומלי, כמו מצרים, או שהוא מנהלת אותם משאר ומקן לשלים, כמו הרשות הפלשתנית. אפשר להביא דוגמאות רבות גם מירדן, מרוקו וניסיכויות המפרץ, ולא פחות – גם מסוריה, לבנון, מאירן ומצרים.

במצרים, למשל, ביטויי האנטיישמיות הללו מופיעים בעיתונות כבר עשרות שנים, גם אחרי הסכם השלום בין מצרים לישראל ובשנים שלאחריו תחילתו של תהליך אוסלו. רשותם ההצהרות האנטיישמיות שהש銅�ו בקרים בראשות הפלשתנית והמאירים האנטיישמיים בעיתונות המקומית מתארכת מיום ליום, גם בשעה שהם מנהלים משא ומתן עם ישראל.

ברשות הפלשתנית לא קשה למצוא דוגמאות להছירות אנטיישמיות ולתיאוריות אנטיה-יהודיות על מזימות, מפי בקרים בראשות ובאמצעי תקשורת הרשמיים שלהם. רק בשבוע שעבר נכתב במאמר שהופיע בעיתון של הרשות הפלשתנית כי "רדיופת היהודים הן מיטוס כובב שבמתראים היהודים את השואה ומנצחים אותה לרכישת אהודה". במאמר נטען כי אמצעי התקשרות שבשליות היהודים "המציאו את הספר המועצע על תנורי הגז", מתוך כוונה להשתמש בו "כדי לעורר אהודה לעצם כשם טוביעים מכל העולם פיצויים כספיים, תרומות ומענקים". ויש גם דוגמאות שערכו-תיתיות יותר. הממונה על התרבות והמידע בראשות הפלשתנית אומר על מדיניותו של משרד-הבריאות היירושאי כי "את המעשים האלה אפשר לה השווים שביצעו הנאצים נגד היהודים במהלך-העולם השני...". אחד מאנשי משרד המדינע של הרשות הפלשתנית צוטט כמו שאמור כי "הגוננות הציונית הגיעה לשיאה במתקופה התרבות היהודית זו", הקורעת דברים מן הקוראן, ומעליבת את מוחמד, הנגדל בנבאים". באמצעות

השלכות ה"גLOBליות" על האנטישמיות

ונגה שלישית היא השלכותו של ה"גLOBליות" החדש. עם פרוץ המשבר הכלכלי באסיה, לפני חודשים ספורים, החל להתרעם ורחיש המוכר יהודים זה דורות. באוקטובר 1997 עמדה מלזה בפני משביר פיננסי, ומהTier מוחמד, ראש-ממשלה, האשים את היהודים וספרדים יהודים שהם עומדים לאחרורי חוסר היציבות של המטבע המצרי ושוק המניות של המדינה. "אנחנו מוסלמים, והיהודים אינם מאושרים לראות קדמה מוסלמית", אמר ראש-ממשלה אים לוראטי בראציו.

דבריו של ראש-ממשלה מלזה לא היו בגדר הפטעה. ככל תקופת כהונתו נהג האיש להאשים את היהודים ואת הציונים בחתרה תחת ביטחונה של מלזה, באמצעות שילוטם באמצעות התקשות הבינלאומיים ובכלכלה העולמית.

כאמור, כל האשמות האלה אינן חדשות. לא לחינם נקראות האנטישמיות "השנה העתיקה ביותר". הדבר נובע, במידה רבה, מן הרכבים הפסיכולוגיים והחברתיים של הלא-יהודים, יותר מאשר מהיהודים עצם. האנטישמיות שירתה את צורכייהם של עמים רבים, בניסיבות שונות, משך אלפיים שנה. תיאורה של האנטישמיות בתרבות בפי ז'רפול סרטון הוא אחד ההסברים החשובים למחלוקת. היא מבטא, לדעתו, העתקה עצום של צרפתית חזק ממנה אל השער לעוזל – היהודי. היהודי בעצם אינו קשור כלל לבעה, אבל הוא הפך למטרה בדרך לתחממות מהתמודדות עם הביעות החברתיות האנטיות.

חומר היציבות הכלכלית במלזה מושך אליו לפחות לפתחו של היהודי הבינלאומי. גם במקורה זה, הכוחות הרוחשיים מתחת פני השטח בחברה המלית חזקים מכך להתחזקתם עצמם, וכך מוציאים את התשובה בשליטות של היהודים.

גם בין, שאף בה מתגוררים יהודים מיעטים ביותר, ורבים מתושביה לא פגשו יהודי מימיهم, תיאוריות המזימות האנטיות, הכחשת השואה והאנטיהوية פורחות ומשגחות. "ଆום שניריקיו", הכת שהטמינה את הफצעות ברכבת התחתית בטוקיו, מטפחת את האמונה שהיהודים מנצלים את יפן כדי קרוש קפיצה לשיטה בעולם, וטוענת שהם שלוטים ב"בוני החופשיים", בא"ם ובמנשلت ארץ-הברית.

גם בארצות-הברית עצמה, שבה ממשיכה להתגorder האוכלוסייה היהודית הגדולה ביותר, ישן קבוצות קיציוניות. החל במספר חברים של מיליציות אנטישמיות, וכלה בייחודי העליונות של הגזע הלבן' ממשלתיות והבדלים השוררים, שלכאורה אין לה דבר מהמשמעות, אבל מציגות את אותן התנאיות על מזימות, ומפתחות את אותן החשדות ואת אותה השאה כלפי היהודים ושלטונם של היהודים.

במאה הבאה, עם התurbות של הגלובליות, אין לי ספק שנשמע יותר ויוטר טיעונים כאלה, אפילו בארץ המקיים קשרים דיפלומטיים וככלליים איתנים עם ישראל. ככל שהכוחות המשפיעים על החיים הכלכליים והחברתיים של אנשים ברחבי העולם נעשים מרוחקים

עמדות תקיפות בסוגיה רואיה, האם מוטלת עליו אחריות לשקל את האפשרות שבקבותיה תתעורר אנטישמיות בוגלה?

אני מבקש להמחיש את הנקודה הזאת באמצעות המחלוקת שהתעוררה זמן האחרון סביב התנהגותה של שוייך במהלך הפלות העולם השני – סיורבה הממושך ברור מה הם נכסיו היהודים מאותה התקופה שלא נتابע עד היום, והסיוע הכספי שהגישה שוייך למכוון המלחמה הנאצית בימי המלחמה. הסוגיה העולמת לראשונה, בוצרה נועצת ותכליתית, על ידי הקונגרס היהודי העולמי, ואחריו הטרוף למאבק הסנאטור אלפונס ד'אמטו. בשנתיים שחלפו מאז שהסוגיה עלה לכותרות, הכספי ישראל הגיע מרכזיו בתחום, לצדדים של היהודי אמריקאי: הסוכנות היהודית הקימה מסגרת לבדיקת תביעות של יהודים. לעומת היהודי ישראל ויהודית התביעות יש מה לומר ברגע של חלוקת הכספי שיתקבלו מהקרן "ההומניטרית" השוויינית. אם יושג "הסדר כולם" עם הבנקים השווייניטים בעבור ניצולי השואה, מנהיגים אלה היו מעורבים עד צוואר בחלוקת הכספיים לאנשים ולמוסדות הקיימים לך. במובנים רבים, סבירני שהUMB השורר היום הוא דוגמה מובהקת לעצמתם של היהודים ולניסיונות, ואין ספק שעמדת זו שואבת חיזוק מקומה של ישראל. 53 שנה אחרי השואה, יהדות העולם ומדינת ישראל חשים את עצם בטוחים דיים כדי לتبיעו, ובידי, מה שנזול בימי השואה.

אבל בה בעת איןנו יכולים להתעלם מטענות אנטישמיות בסוגיה "הנכדים שלא נתבעו" ו"השבטים בעלותם". אמנים שום צעד שעושים היהודים אינו "מגרא" ביטוי אנטישמיים במשך זמן רב, שואבים בימינו, ובאווריה כזאת, חיזוק להבעת הרגשות הללו בגלוי. העיתונים השווייניטים מודוחים כי הם מוצאים במכabbיס אנטישמיים למערכותיהם. יהודי שווייך מספרים על פרשות רבות ודומות של שכנים ועמיתיים המוכרים להם שנים, שהחלו להשמע הערות אנטישמיות – זו הפעם הראשונה רק בשבוע האחרון אמר אחד הבנקאים בשווייך כי המוסדות הפיננסיים בארץ "נתונים לטחיטה" עקב דרישותיהם של היהודים לפיצויים. בחורף האחרון השמייע נשיאה הייצא של שווייך הערת דומה, זמן קצר לפני שהודלף מזכר פנימי של שגריר שווייך בוושינגטון, שבו אמר כי הארגונים היהודיים הם אובי, ואיאאפשר לתת בהם אמון.

ישראל ובתפקידו שוררת הסכמה כללית שיש לتبיע משוייך צדק. אבל בעודנו טובעים צדק, האם מוטלת עליו חובה לשקל את ההצלחות האפשרות של מעשינו? מובן מלאלו ששאלות אלה רלוונטיות לא רק לסוגיות שווייך. כיצד נתמודד עם פוליטיקאים לאומניים קיצוניים ואנטישמיים הצבורים פופולריות בגרמניה, בצרפת, באוסטריה וברפובליקות של ברית-המועצות לשעבר – מדינות שיש בהן קהילות יהודיות לא מבוטלות? איזו אסטרטגיה עליינו לנכוט אם בaczono ללחוץ על ממשלה ארגנטינית שתנסה לחקור את מקרי הפייצ' של שగירות ישראל ושל בניין הקהילה היהודית בבראונס-אייס, שטרם פוענו? האם יש להימנע מעמדות תקיפות או שנויות בחלוקת בסוגיות בינלאומיות, כדי להגן על קהילות יהודיות?

ישראל, ב-1948, היו ליהודים בעולם שתי מחויבויות מוקדשות: להגן על מדיניות היהודים על-ידי קידום ביטחונה ויציבותה, ולהגן על היהודים בעולם על-ידי מאבק באנטישמיות. לשמחתנו, אין שתי מחויבויות אלה מוציאות זו את זו. אולם, כפי שהסבירתי היום, לעיתים קורה של שני האינטרסים האלה יש מטרות מנוגדות.

אם האינטרס של ישראל מחייב לשאוף לייחס שלום עם שכנותיה העربיות, על ישראל לעשות זאת, בתמיכתם של יהודיה התפוצות. אבל יחסיו שלום אינם יכולים למנוע משישראל ומיהודי התפוצות לגנות את האנטישמיות הערבית, להיאבק נגדה ולסרב להשלים עמה. אם האינטרס היהודי והישראל מחייב להיאבק למען צדק בסוגיות הקשורות בשואה, علينا לעשות זאת. אבל לנו לעשות זאת בדרך שתגלה זהירות ורגשות כלפי אלה החשים פגיעים. אם האינטרס של ישראל מחייב לכונן קשרים דיפלומטיים וככלליים עם מדינות המשלימות, אולי, עם התפיסה האנטישמית שהיהודים שולטים בכלכלת העולם, לו יהיו כן. אבל לעולם אל לנו להתיחס לאמנונות מחרידות כלשהם בשאננות.

חמשים שנה חלפו מאז הקמתה של מדינת ישראל, וחלומו של הרצל על גוועת האנטישמיות טרם התגשם. אבל הרצל צדק כאשר חזה שמדינת היהודים תחולל שינוי במובן האנטישמיות ובמצבים של היהודים בעולם. אפשר שהמורשת הדזוליה בוטר שהשair לו הרצל היא שבותות מאמציו, ישראל ויהודיה התפוצות הם שותפים להקלת "החותמורה" של מצב היהודים בעולם כולו.

תודה לכם ■

ומונקרים יותר מאשר בעבר, גובר הצורך בגורם מוחשי, זוםם מזימות, כדי להטיל עליו את האשמה. כיצד תමוך עם תופעה זו? כיצד נקדים את האנטישמיות במדינות שאין בהן כלל יהודים? כיצד יוכלו ישראל והפעילים למעןה לאוזן את האינטרסים שלהם כדי לחזק את מעמדה הכלכלי והפוליטי של ישראל נוכח אנטישמיות המבוטאת על-ידי שותפים זרים רבים כל כך של ישראלי?

סיכום

נ^י חייב להודות: השאלות קשות ביותר, ואין לי תשובה להן. האנטישמיות בשנת 1998 הייתה תופעה מורכבת ומסובכת. המאבק בפערונות מכוורת זו בימיינו כרוך בשיקולים משיקולים שונים: דאגה למניעת ביתויו שנאה כלפי יהודים, ודאגה לרוחותן של הקהילות היהודיות בעולם. בה בעת, علينا לדאוג גם לאינטרסים הדיפלומטיים והכלכליים של ישראל. בסוף שנות השמונים ובשנות הארבעים ניצב בז'ורוינו בפני דילמה: כיצד להיאבק בנסיבות שהטיילו הבריטים על עליית יהודים לאז"י-ישראל, ועם זאת לתמוך בבריטים באמצעותם להכריע את גרמניה הנאצית? שתי המטרות האלה היו חשובות מאין כמותן ליישוב וליהודים רבים בעולם. הפתרון של בז'ורוינו היה להילחם בספר הלבן" הבריטי כאילו אין גרמניה נאצית, ולהילחם בגרמניה הנאצית כאילו אין "ספר לבן".

כיום علينا להוגג בשיטה דומה. מאז הקמתה של מדינת